

ת"פ 13073/08/16 - מדינת ישראל נגד רודיאון שרפמן, דמיטרי בליניקוב, רפאיל מנחמוב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 13073-08-16 מדינת ישראל נ' שרפמן ואח'

לפני כבוד השופט איתן קורנהאוזר

המאשימה מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד אסף כרמונה

נגד

הנאשמים

1. רודיאון שרפמן

ע"י ב"כ עו"ד אלון עמר

2. דמיטרי בליניקוב

ע"י ב"כ עו"ד רונן לוי

3. רפאיל מנחמוב

ע"י ב"כ עו"ד שירה קידר

גזר דין

רקע

1. הנאשמים הורשעו, על יסוד הודאתם בכתב אישום מתוקן, בעבירות תקיפה סתם על ידי שניים או יותר לפי סעיף 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**") וכן הפרעה לשוטר לפי סעיף 275 לחוק.

בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 6.12.15 הבחינו שני אחים קטינים בקטטה בין הנאשמים, אשר היו בגילופין, ושניים מהם תקפו את השלישי. האחים, ילידת 1998 (להלן: "**האחות**") ויליד 1999 (להלן: "**האח**"), פנו אל הנאשמים אשר תקפו את השלישי וביקשו מהם לחדול מהאלימות. בתגובה, כל הנאשמים חברו לתקוף את האחים בכך שדחפו אותם, היכו אותם במכות אגרופ, משכו ובעטו בהם. במהלך זה, הנאשמים או אחד מהם היכה באוזנה של האחות אשר נפלה ארצה וכן הפילו את האח שניסה לגונן עליה ובעטו בו תוך צעקות "ערבים מסריחים". בנסיבות אלה הוזעקו למקום שוטרים. אחד השוטרים ביקש מהנאשם 3 להזדהות אך הנאשם סירב, החל להימלט מהמקום ונעצר לאחר מרדף. הנאשמים 1 ו-2 נגשו אל השוטר העוצר, דרשו לשחרר את הנאשם 3 ואחד מהם אף דחף את השוטר. בעת שהשוטר הכניס את הנאשם 3 לניידת, חסם הנאשם 2 את דרכו. בהמשך, הפריע הנאשם 1 לשוטר לעצור את הנאשמים 2 ו-3 וסירב להנחיית שוטר אחר שלא להפריע. הנאשם 3, אשר היה אזוק וישב בניידת, ברח ממנה עד שנעצר לאחר מרדף.

2. בהתאם להסכמת הצדדים, התקבלו תסקירי שרות המבחן לגבי הנאשמים 1 ו-2.

לגבי הנאשם 1, פירט שרות המבחן את נסיבותיו האישיות, מצב כלכלי משפחתי מורכב וכן את עבודתו כמנופאי. הנאשם עבר תאונה אשר גרמה לכאבים כרוניים בעקבותיהם סבל אף מבעיות נפשיות והשתמש על רקע זה בסמים מסוג

קנאביס. במסגרת הקשר עם שרות המבחן מסר הנאשם בדיקות שתן אשר נמצאו נקיות לאורך תקופה, לאחר שתחילה נמצאו שרידי סם באחת מהן. שרות המבחן התרשם מנאשם בעל מאפייני אישיות בלתי בשלים, המתקשה לווסת את דחפיו התוקפניים במצבי דחק ותסכול. לאחר בחינת פרמטרים שונים, העריך שרות המבחן רמת סיכון בינונית להתנהגות אלימה ומידת חומרה בינונית של תוצאות אותה אלימות. בעקבות זאת, שולב הנאשם 1 בקבוצה טיפולית שנועדה לטפל בדפוסיו האלימים, השתלב היטב בקבוצה והביע רצון לשוב ולהשתלב בה לאחר שפעילותה הופסקה בשל משבר הקורונה (הנאשם נטל חלק בקבוצה החל מחודש דצמבר 2019 ועד הפסקתה באמצע חודש מרץ 2020, אך המשיך לשמור על קשר עם שרות המבחן). שרות המבחן העריך הפחתה במסוכנות הנאשם לאור שילובו בקבוצה הטיפולית, והמליץ לאפשר לנאשם להתמיד בהליך הטיפולי כאשר ריצוי מאסר בעבודות שרות עלול לקטוע הליך זה. לאור האמור לעיל, חששו של הנאשם כי עבודתו כמנופאי תיפגע ככל שיורשע וכן פגיעה בדימויו העצמי ככל שתיוותר ההרשעה, המליץ שרות המבחן על ביטול ההרשעה, הטלת צו מבחן למשך שנה ושל"צ בהיקף של 200 שעות.

לגבי הנאשם 2, תיאר שרות המבחן קשיים שונים שחווה בצעירותו ובהן הקנטות על רקע מוצאו, צורך בסיוע לפרנסת המשפחה מגיל צעיר, גירושי הוריו בעת שהיה בן 17 ופטירת אביו על רקע התמכרות לאלכוהול בעת שהנאשם היה בן 27. שרות המבחן ציין כי הנאשם 2 קיבל אחריות חלקית לביצוע העבירה והתקשה לבטא אמפטיה כלפי המתלוננים. הנאשם תיאר כי התקשה לווסת את כעסו ופעל באלימות כלפי המתלוננים נוכח מוצאם, זאת על רקע פיגועים שהתרחשו בארץ באותה תקופה. שרות המבחן ציין כי במצבי דחק עלול הנאשם לפעול בדרכים בלתי מווסתות, וכן כי בניגוד להצהרתו שהשתמש בעבר בסמים וכיום נמנע מכך, מסר הנאשם 2 תחילה רק שתי בדיקות שתן מתוך חמש, אשר אחת מהן נמצאה עם שרידי סם. יחד עם זאת, נתן שרות המבחן משקל ליחסו של הנאשם לתפקידיו המשפחתיים והתעסוקתיים והעריך סיכון נמוך להישנות עבירות. הנאשם 2 המשיך לעמוד בקשר עם שרות המבחן, ומסר שלוש בדיקות שתן נוספות אשר אחת מהן נמצאה עם שרידי סם, אף שהנאשם שב והכחיש כי הוא משתמש בסמים. שרות המבחן העריך כי נוכח היעדר דפוסי אלימות, התמכרות או עבריינות מושרשים, קבלת אחריות וכן הבדיקות הנקיות מסמים, הנאשם 2 אינו זקוק לטיפול. הנאשם 2 הציג לפני שרות המבחן מכתב ממעסיקו ממנו עולה שהרשעה פלילית תפגע ביכולתו להמשיך ולהעסיקו בתפקיד בו הוא מועסק כעוזר בטיחות למנהל עבודה. לפיכך, הומלץ לבטל את הרשעת הנאשם 2 ולהטיל עליו של"צ בהיקף של 200 שעות וחיוב במסירות בדיקות שתן לאיתור שרידי סם.

3. הממונה על עבודות השרות מצא את הנאשמים 1 ו-2 מתאימים לביצוע עבודות שרות.

תמצית טיעוני הצדדים

4. ב"כ המאשימה הדגיש בטיעונו כי המעשה אותו ביצעו הנאשמים הוא אלים, חמור ומכוער, כאשר נטלו חלק בתקיפת קטינים אשר ביקשו לנקוט באזרחות טובה, זאת תוך קריאות פוגעניות ומשפילות. ב"כ המאשימה ציין את הנסיבות המחמירות שבעבירת הפרעה לשוטר, כאשר נאשם 3 נמלט מהניידת בעודו אזוק. מעשי הנאשמים פגעו בערכים של בטחון אישי, שלווה נפש ואף תחושת השייכות של המתלוננים.

בהתייחסו לנאשם 1, טען ב"כ המאשימה כי לפי התסקירים שהתקבלו נראה שהנאשם הביע נכונות להשתלב בהליך טיפולי, הליך שנקטע בשל התפרצות הקורונה, וזאת למרות שתחילה החסיר מפגשים ולא היה מוכן להליך טיפולי.

לגבי התסקירים שהתייחסו לנאשם 2, טען ב"כ המאשימה כי לא ניתן למצוא כל הבעת אמפטיה מצד הנאשם כלפי

המתלוננים או הבעת חרטה, וכן היפנה לשוני בין התסקיר הראשון בו דובר על קבלת אחריות חלקית לשני בו הנאשם קיבל אחריות וזאת ללא כל הליך טיפולי. בנוסף, ציין את הבעיות שהועלו לגבי בדיקות שכן שמסר הנאשם 2.

ביחס להמלצת שרות המבחן להימנעות מהרשעת הנאשמים 1 ו-2, טען ב"כ המאשימה כי הנאשם 1 לא הציג כל ראיה התומכת בטעונו ואילו לגבי המכתב ממעסיקו של הנאשם 2, אשר פירט פגיעה בשל הרשעה, טען ב"כ המאשימה שבתסקיר הראשון לא הייתה כל התייחסות במכתב המעסיק לקושי בהרשעתו או פגיעה שתגרם לו.

בהתחשב בכל האמור, עתר ב"כ המאשימה לקביעת מתחם ענישה הנע בין שמונה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שרות ועד ל-24 חודשי מאסר בפועל, וטען כי יש למקם את הנאשמים 1 ו-2 בתחתית המתחם ולהטיל עליהם אף פיצוי משמעותי למתלוננים.

לטענת ב"כ המאשימה, עניינו של נאשם 3 שונה מעניינם של שני הנאשמים האחרים. בטעונו הפנה לעברו הפלילי של הנאשם 3 ולמאסר על תנאי שהושת עליו במסגרת הרשעתו האחרונה. ב"כ המאשימה ביקש להשית על נאשם 3 שנת מאסר, לצד הפעלת המאסר המותנה במצטבר, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננים.

ב"כ המאשימה צירף פסיקה לבסס את עמדתו.

5. ב"כ הנאשם 1 הפנה לדרך שעבר הנאשם מאז האירוע נשוא כתב האישום, אשר פורטה בתסקיר שירות המבחן. הנאשם שולב בקבוצה לטיפול באלימות ובדחפים אלימים ואף שהקבוצה נקטעה עקב משבר הקורונה, שמר על קשר רציף עם שירות המבחן. הנאשם 1 מסר מספר בדיקות שכן נקיות מסמים וחרף מצבו הכלכלי המורכב ונסיבות חיו הקשות, הצליח לשמור על רצף תעסוקתי בעבודתו כמנופאי. עוד הוסיף, כי הרשעה בעבירה פלילית עלולה לפגוע במקום עבודתו הנוכחי של הנאשם כמנופאי ואף להוות מכשול בעתיד במצב בו מעסיק יבקש ממנו תעודת יושר. לכן, לאחר שהפנה אף לגילו הצעיר של הנאשם 1 ולעברו הנקי, עתר להימנע מהרשעת הנאשם כפי שהמליץ שירות המבחן. בנוסף, צירף פסיקה לתמוך את טענותיו.

ב"כ הנאשם 2 טען כי יש לסמוך על שירות המבחן ולקבל את המלצתו. לשם כך היפנה לחלקים בתסקירים מהם עולה חרטת הנאשם, אכזבה מעצמו ונכונות לפצות את המתלוננים. מדובר בנאשם שזוהי הסתבכותו היחידה, אירוע נקודתי בחייו, אדם ללא כל קשר לאלימות. לפיכך, טען כי אין לראות באירוע בודד זה שהתרחש לפני חמש שנים, ככזה שיכתים את חיי הנאשם בהרשעה פלילית. ב"כ הנאשם 2 הציג במהלך טיעונו לעונש צילום של מכתב מחברת כוח אדם ולפיו הרשעה פלילית תפגע ביכולת החברה להעסיק את הנאשם בתפקיד בו הוא מועסק כעוזר בטיחות למנהל עבודה. עוד הוסיף, כי כל מעסיק יבקש לקבל מהנאשם תעודת יושר אותה לא יוכל לקבל ככל שהרשעתו לא תבוטל. לפיכך, שב ב"כ הנאשם 2 ועתר לאמץ את המלצת שירות המבחן. בהמשך, צירף פסיקה לתמוך את טיעונו.

ב"כ הנאשם 3 טענה כי הנאשם הודה וחסך בזמן שיפוטי ובעדותם של המתלוננים הקטינים. כמו כן, הפנתה לכך שחלקו של הנאשם באירוע זה לחלקם של נאשמים 1 ו-2 ולכן ביקשה לגזור עונש זהה לכולם וזאת על אף עברו הפלילי של הנאשם והעובדה כי ריצה מאסר מאחורי סורג ובריח ממנו שוחרר לאחרונה. ב"כ הנאשם 3 הפנתה לחלופי הזמן מהאירוע ולהתמשכות ההליך. עוד הוסיפה, כי הנאשם צריך לשלם פיצויים אשר נגזרו עליו בגין תיק אחר ולכן עתרה לעונש שירוצה בעבודות שירות על מנת לאפשר לנאשם לעבוד ולשלם את הפיצוי. בנוסף, ציינה כי מאסר על תנאי אותו

מבקש ב"כ המאשימה להפעיל, אינו חל במקרה זה, שכן העבירה בוצעה מספר ימים לאחר שניתן פסק דין בערעור ובו בית המשפט המחוזי הקל והמיר את המאסר שהושת על הנאשם בבית משפט שלום לעבודות שירות. מאחר והנאשם טרם החל בביצוע עבודות השירות בזמן ביצוע העבירה ולאור ניסוח תחילת תקופת המאסר המותנה, סעיף 52(ג) לחוק אינו חל. ב"כ הנאשם 3 הפנתה לפסיקה על מנת לבסס טיעוניה.

הנאשם 1 מסר כי האירוע קרה בעקבות שתיית אלכוהול. בתחילה התקשה לשתף פעולה עם שירות המבחן בעקבות התאונה שעבר והכאבים החזקים שחש אחריה, אך כיום שומר על קשר רציף עם שירות המבחן במהלכו עבר שינוי ושיקום. עוד ציין כי בימים בהם אינו עובד הוא מתנדב בהסעות חולי סרטן וקשישים.

הנאשם 2 הביע חרטה על המקרה.

הנאשם 3 הביע חרטה על המקרה, והוסיף כי לאחר המאסר הארוך אותו ריצה הוא מוכן לעשות הכל על מנת שלא לשוב לכלא.

דין והכרעה

אי הרשעה

6. בחינת סוגית ביטול הרשעה פלילית, קודמת לבחינת הענישה בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (רע"פ 2327/19 **גוז מרסלו אדוארדו נ' מדינת ישראל** פסקאות 8 ו-11 (19.5.2019)). סוגיה זו יש לבחון בטרם התייחסות למתווה של קביעת מתחם העונש ההולם, ואינה כרוכה בו. כך, לדוגמה, הנסיבות הנבחנות בעת קביעת מתחם העונש ההולם אינן מתייחסות לנסיבותיו האישיות של נאשם, לעומת הצורך בבחינת בעת דיון בסוגיית אי ההרשעה.

סדר הדין מחייב את הרשעת מי שנמצא כי ביצע עבירה פלילית. סטיה מכלל זה והימנעות מהרשעה, תעשה בצמצום ובמשורה, כ"חריג שבחריגים", אך "**במקרים יוצאי דופן**" (ע"פ 8528/12 **אלין ציפורה נ' מדינת ישראל** (3.3.2013)).

בית המשפט העליון שב וקבע, כי יש לבחון את סוגית אי ההרשעה בהתאם להלכת כתב (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל פ"ד נ"ב (3) 337 (1997)), לפיה נדרשים שני תנאים מצטברים: סוג עבירה המאפשר לוותר על ההרשעה וכן פגיעה חמורה בשיקום הנאשם בעצם הרשעתו. הליך זה יוחד למקרים חריגים ויוצאי דופן, בהם קיים חוסר פרופורציה קיצוני בין עוצמת פגיעת ההרשעה בנאשם לבין התועלת הציבורית כתוצאה מההרשעה. בנוסף, נקבע כי על הנאשם לבסס בראיות את טענתו לפגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי שיקומו (רע"פ 1240/19 **עופר לוי נ' מדינת ישראל** פסקה 8 (24.03.2019) והאסמכתאות המפורטות שם, (להלן: "**ענין לוי**")).

לצד הדרישה להצגת ראיות שיבססו את הפגיעה בנאשם, קיימת השפעה לחומרת העבירה ונסיבותיה, על מידת הנטל המוטל על כתפיו להוכיח את עצמת הפגיעה בו, תוך קיומה של מעין מקבילית כוחות:

"חומרת העבירה ונסיבות ביצועה הן שיקול שנלקח בחשבון באיזון שקבעה הפסיקה לבחינת שאלת ההימנעות מהרשעה בפלילים, בין האינטרס הציבורי

שבהרשעה לבין נסיבותיו הפרטניות של הנאשם והנזק שייגרם לו כתוצאה מן ההרשעה. ככל שהעבירה שעבר הנאשם ונסיבות ביצועה הן ברף הנמוך, כך פוחת האינטרס הציבורי שבהרשעה. כפועל יוצא, ניתן להקל על הנטל המוטל על כתפי הנאשם להראות את עצמת הפגיעה שתיגרם לו כתוצאה מן ההרשעה כתנאי לאי הרשעתו בדין"
(רע"פ 3515/12 מדינת ישראל נ' דוד שבתאי פסקה 39 (10.09.2013)).

7. המקרה הנדון עוסק בעבירת אלימות שאינה מצויה ברף נמוך של עבירות האלימות: מדובר בשלושה נאשמים אשר חברו לתקוף בצוותא שני קטינים, אך בשל פניית הקטינים אליהם על מנת שיחדלו מלהכות האחד את השני. אופי האלימות אינו מבוטל: הנאשמים תקפו בצוותא את הקטינים בכך שדחפו אותם, היכו בהם במכות אגרופ, משכו אותם ובעטו בהם. הנאשמים או אחד מהם אף היכו באוזנה של הקטינה אשר נפלה ארצה וכן הפילו הנאשמים את הקטין שניסה לגונן עליה, תוך בעיטות בו וצעקות "ערבים מסריחים". בהמשך, הפריעו הנאשמים לשוטרים במילוי תפקידם באופן המפורט בעובדות כתב האישום המתוקן.

בנסיבות אלה, מדובר באירוע של אלימות מתמשכת אשר חומרתו מגעת מעבר לעצם האלימות הפיזית בה נקטו הנאשמים: אלימות על רקע של מה בכך, כלפי קטינים, תוך חבירה בצוותא והטחת קריאות גזעניות כלפי קורבנות העבירה, כל זאת לאחר שהקטינים הפגינו מעשה של אזרחות טובה וקראו לשניים מהנאשמים לחדול מלתקוף את השלישי. יש לציין עוד בהקשר לסוג העבירה, כי ככלל, עבירות אלימות אינן מסוג העבירות המתאימות להימנעות מהרשעה, זאת נוכח אופי העבירה, נפוצותה, הערכים המוגנים העומדים בבסיסה והמסוכנות הטמונה בה (רע"פ 3589/14 לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.2014); רע"פ 6756/14 חמו נ' מדינת ישראל (15.1.2015), שני מקרים העוסקים באלימות שחומרתה פחותה מהאלימות במקרה הנדון).

עיון בפסקי הדין שהוצגו על ידי ב"כ הנאשם 2 מעלה כי בכולם מדובר בערכאת בית משפט השלום, ובמקרה היחיד מבין פסקי דין אלה בהם המאשימה ערערה על סיום ההליך ללא הרשעה - התקבל הערעור בבית המשפט המחוזי (ת"פ 54332-09-17 מדינת ישראל נ' יוחאי כהן (19.03.18), אשר הסתיים בהרשעה בע"פ 7446-05-18 (20.09.18)). עיון בפסקי הדין שהוגשו על ידי ב"כ נאשם 1 מעלה כי בכולם מדובר באי הרשעה של "בגירים צעירים" אשר להם נסיבות אישיות מיוחדות, כל מקרה לגופו, בגין בתי המשפט נמנעו מהרשעתם. בחלק מהמקרים הנאשמים כלל לא הורשעו בעבירות אלימות (ע"פ 4466/13 פורטל נ' מדינת ישראל (22.5.2014); עפ"ג 14167-10-15 אלמנאו נ' מדינת ישראל (6.2.2016)), ובחלקם דובר בעבירות אלימות ברף הנמוך של העבירה (ת"פ 24/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה ד (19.7.2015), כאשר במסגרת ע"פ 51586-05-15 מדינת ישראל נ' פוינטר ואח', פסקה 33 (27.1.2016), בית המשפט המחוזי אף ציין כי ככל שהמקרה היה עומד בפניו כערכאה דיונית, היה מקום להרשעה ולעונש מוחשי יותר, אך נמנע מהתערבות בשל נסיבות ייחודיות וההלכה בדבר אי התערבות ערכאת ערעור.

אין ספק כי אופי העבירה בנסיבותיה, מקים אינטרס ציבורי ממשי ובעל משקל בהרשעת הנאשמים. לפיכך, אף שיתכן כי בנסיבות מסוימות, חריגות ביותר ויוצאות דופן, בהתאם להלכה בסוגיה זו, ניתן היה לבחון אפשרות לסיום ההליך ללא הרשעה בסוג עבירה זה, הרי שבאורח כללי במקרה הנדון מידת האינטרס הציבורי אינה מאפשרת להוריד ממידת הנטל המוטל על כתפי כל אחד מהנאשמים להוכיח "פגיעה קשה וקונקרטיה בסיכויי שיקומו

ולבסס אותה באמצעות ראיות" (ענין לוי, שם).

8. הוכחת הפגיעה בנאשמים בעצם הרשעתם, היא נטל הקיים עליהם להוכיח כי הרשעתם תגרום להם לנזק קונקרטי וממשי לעתידם, ולעניין זה אין להסתפק בתרחישים תאורטיים שאין לדעת אם יתממשו בעתיד (רע"פ 54/15 פלוני נ' מדינת ישראל (27.1.2015); רע"פ 9118/12 פריגין נ' מדינת ישראל (1.1.1.2013)).

ב"כ הנאשמים 1 ו-2 טענו כי הרשעה בפלילים עתידה לפגוע בעיסוקם, כאשר יתכן ויתבקשו בעתיד להציג תעודות יושר. מדובר בטענה כללית, תאורטית, הנכונה לגבי כל נאשם ונאשם בעבירה פלילית. ב"כ הנאשם 1 הוסיף כי הרשעה תיפגע בדימויו העצמי וכן בעבודתו כמנופאי. הפגיעה בדימוי העצמי כתוצאה מהרשעה צוינה על ידי שרות המבחן כהתרשמות קצין המבחן, בלא הנמקות וביסוס נוסף, ובוודאי שלא צוין ולא פורט משקל חריג ומשמעותי שיש לתת לסוגיה זו. אשר לפגיעה בעבודתו של הנאשם 1, לא הוצגה כל ראיה למעט חשש אותו הביע הנאשם 1 בפני שרות המבחן. בהקשר זה, בבחינת למעלה מהצורך, אפנה לעיסוק כמנופאי של נאשם על אף שהוגדר כבעל "עבר פלילי מכביד" בגין עבירות אלימות (רע"פ 4107/06 פלוני נ' מדינת ישראל (30.05.06)).

ב"כ הנאשם 2 הציג מסמך מחברת כוח אדם בו נטען כי הרשעה תפגע ביכולת החברה להמשיך להעסיקו כעוזר בטיחות למנהל עבודה, אולם לא ברור מהמסמך מהי ההנמקה לאמור בו והאם מדובר בחוסר יכולת להעסיקו. לא ברור האם הדבר קשור בנהלי אותה חברת כח אדם מסוימת ביחס לכל מועסק על ידם או שמא מדובר באופי עבודתו של הנאשם 2 ובמקצועו. בית המשפט העליון שב על כך שיש להצביע על "פגיעה חמורה" בשיקום הנאשם וכי אין די ב"פגיעה", דוגמת מקרה בו מדובר היה בכבאי שביצע עבירת אלימות ונקבע כי ככל שלא ימשיך לעבוד בנציבות כבאות והצלה הרי שהכשרתו המקצועית תאפשר לו להשתלב במקום עבודה אחר, ולפיכך אין מדובר ב"פגיעה חמורה" בו (רע"פ 1931/15 אדריאן מויססקו נ' מדינת ישראל פסקה 8 (26.03.15)). למעשה, כלל לא הוכחה פגיעה אפשרית כלשהי ביכולת הנאשם 2 לעסוק בתחום הבניה בתפקיד שאינו "עוזר בטיחות למנהל עבודה".

מסמך נוסף שהציג ב"כ הנאשם 2, הוא טופס בקשה לקבלת אישור כשירות ממשרד העבודה והרווחה, בהתאם לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו - 1996 (להלן: "תקנות ארגון הפיקוח על העבודה"). במסמך זה מתבקש המבקש להסכים להעברת רישומו הפלילי ממשטרת ישראל לאגף הפיקוח על העבודה במשרד התעשייה. ב"כ הנאשם 2 ביקש להסיק מכך כי גילוייה של הרשעה על ידי הגוף המפקח על העבודה תביא לדחיית בקשה לאישור כשירות ממשרד העבודה והרווחה או לחידוש אישור שכזה. עיון בתקנות ארגון הפיקוח על העבודה, מעלה כי אין בהרשעה פלילית להביא לביטול מינוי כמפקח עבודה, אלא מדובר באחת הנסיבות בהן רשאי מפקח עבודה אזורי להפעיל שיקול דעת ולהתנגד למינוי פלוני לממונה על הבטיחות, זאת אם יש בהרשעה כדי למנוע ממנו למלא תפקידו באופן ראוי (סעיף 7(א)(5) לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה). בנוסף, החלטה מעין זו נתונה לשיקול דעת נוסף במסגרת של ערר בפני ועדת ערר (סעיף 9 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה).

בהתחשב בחשיבות שמצא הגורם המוסמך לקבלת עדכון לגבי רישום פלילי של מגיש בקשה, לשם הפעלת שיקול דעתו בהתאם לנסיבותיו של המקרה המסוים המובא בפניו וסוג ההרשעה הרלוונטית, אני מוצא כי אין לפעול בדרך שתימנע מאותו גורם מוסמך מידע זה. במקרים בהם נמצא כי הרשעה עלולה להשפיע על כשירותו של נאשם לעסוק במקצוע מסוים, נקבע שמן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המוסמכים:

"הדבר עולה בקנה אחד עם האינטרס הציבורי שכן משנמצא כי אדם ביצע עבירה

פלילית שעלולה להשפיע על כשירות לעסוק במקצוע מסוים מן הראוי כי הדבר יבחן על ידי הגורמים המתאימים
רע"פ 5018/18 בוזגלו נ' מדינת ישראל פסקה 9 (21.10.2018). ראו עוד לענין זה רע"פ 1746/18 פלהיימר נ' מדינת ישראל (26.4.2018).

עוד נקבע, כי ככל שמדובר בהשפעה על כשירות לעסוק במקצוע מסוים, הרי שראוי כי שיקול הדעת יוותר בידי גורמי הרישוי:

"משנמצא כי אדם ביצע עבירה פלילית שעלולה להשפיע על כשירותו לעסוק במקצוע מסוים הטעון רישוי, מן הראוי כי הדבר יהיה גלוי בפני גורמי הרישוי המוסמכים בעניין"
(ענין לוי, שם).

בנסיבות כוללות אלה, לא שוכנעתי כי יגרמו לנאשמים 1 ו-2 נזק קונקרטי ופגיעה חמורה לשיקומם כתוצאה מהרשעתם, ובוודאי שאין מדובר במקרה בו קיים "חוסר פרופורציה קיצוני" בין עוצמת פגיעת ההרשעה בנאשמים לבין התועלת הציבורית כתוצאה מההרשעה נוכח סוג העבירה ונסיבותיה.

לפיכך, הבקשה לביטול הרשעתם נדחית.

מתחם הענישה

9. אדם הפוגע פיזית באחר, פוגע בזכות כל אדם לשלמות גופו, לביטחון אישי, לאוטונומית הגוף ולשלמות הנפש. אלימות מותרת לא פעם צלקות נפשיות קשות מאלה הגופניות. יש לראות חומרה יתרה בעבירות אלימות המבוצעות כנגד קורבן עבירה על ידי מספר אנשים בצוותא, הן בשל פוטנציאל הנזק, הקושי להתגונן והן בשל השפעה נפשית אפשרית של תקיפה מסוג זה.

בתי המשפט עמדו לא פעם על חומרתן של עבירות אלימות, ועל תפקידם של בתי המשפט בענישה הראויה:

"יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ולשלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להילחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות יטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח"
רע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן, פסקה 21 (10.11.2009).

יחד עם זאת, הפסיקה הנוהגת בעבירות אלימות מציבה רמות ענישה שונות במקרים שונים, זאת בהתאם לנסיבות המקרה ולנסיבותיו של מבצע העבירה. עבירות האלימות משקפות מנעד רחב ביותר של נסיבות המביא לפסיקה נרחבת בהתאם. לפיכך, יש לתת משקל משמעותי לנסיבות המשתנות של המקרה בעת קביעת מתחם

הענישה (ע"פ 1323/13 רך חסן נ' מדינת ישראל, פסקאות 8-9(5.6.13)).

10. בחינת המקרה הנדון מלמדת על אלימות קשה הפוגעת בצורה משמעותית בערכים המוגנים. מדובר בשני קורבנות קטינים אשר הותקפו על ידי הנאשמים, ללא כל התגרות מוקדמת מצדם. השניים עברו במקום והבחינו בנאשמים מכים האחד את השני, וכאשר צעקו להם לחדול - הותקפו על ידי הנאשמים בצוואת בדרך של מהלומות אגרופים, בעיטות, דחיפות ומשיכות. הקטינה נפלה ארצה כתוצאה מתקיפתה, ואילו אחיה הקטין אשר ניסה לגונן עליה הופל ארצה אף הוא. הנאשמים לא הסתפקו בכך, ובעטו בקטין תוך צעקות "ערבים מסריחים". בהמשך, הכשילו הנאשמים את השוטרים במילוי תפקידם, כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, ובכך פגעו ביכולת השוטרים למלא את תפקידם בשמירה על בטחון הציבור והסדר הציבורי, נתון נוסף בו יש להתחשב בעת קביעת מתחם הענישה. אמנם, כתוצאה מאלימות הנאשמים לא נגרמה לקטינים חבלה פיזית, אולם חומרת המקרה נובעת מכך שמדובר באירוע מתמשך, אלימות שבוצעה בצוואת, כלפי קטינים, אלימות חסרת כל פשר, אלימות לשם אלימות, שלוותה בקריאות גזעניות כלפי קורבנות העבירה.

כפי שנקבע בעניין אחר בו תקפו שניים עובר אורח ברחוב:

"...עבירות תקיפת הזולת ברחובה של עיר ראויות להחמרת ענישה ככלל, וככל שיוברר כי הן נעברות בעיקר על-ידי צעירים, יהא רף הענישה מחמיר גם לגבי צעירים"

(רע"פ 8566/13 טקצ'נקו נ' מדינת ישראל, פסקה ז' בפסק דינו של כב' השופט (כתוארו אז) רובינשטיין (1.2.2015) (להלן: "ענין טקצ'נקו").

11. ניתן ללמוד על מגמת הפסיקה מאירועים של תקיפה בצוואת, במקרים בהם נקבעו מתחמי ענישה הנעים החל ממספר חודשי מאסר שירוצו בעבודות שרות ועד למאסרים בפועל (ראו ענין טקצ'נקו; רע"פ 310/18 אשורוב נ' מדינת ישראל (11.2.2018); רע"פ 7592/14 אושרי שמעוני נ' מדינת ישראל (11.11.2014)). אכן, באותם מקרים נגרמו חבלות מסוימות, ואולם קשה לתת משקל משמעותי לעובדה שבמקרה הנדון לא נגרמו חבלות לקורבנות העבירה, זאת בהתחשב באופי האלימות המתמשכת בצוואת. אין ספק שבנסיבות אלה יש לתת משקל משמעותי לנזק שצפוי היה להיגרם כתוצאה מביצוע עבירה זו. עוד יש להזכיר, כי מדיניות הפסיקה מהווה אך את אחד השיקולים בעת קביעת מתחם הענישה, ו"אין בה משום תחליף הולם להגדרת המתחם עצמו" (ע"פ 4815/13 מדינת ישראל נ' אלעוקבי, פסקה 12(1.1.14)).

12. לנוכח כל האמור לעיל, אני קובע כי מתחם הענישה נע בין מספר חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל, זאת לצד ענישה נלווית של מאסר מותנה ופיצוי.

העונש המתאים

13. ב"כ הנאשמים 1 ו-2 עתרו לענישה שיקומית תוך סטייה ממתחם הענישה משיקולי שיקום עד כדי אי הרשעתם, ואילו ב"כ נאשם 3 טענה כי יש להטיל ענישה שוויונית בין הנאשמים.

לאחר דחיית הבקשה לביטול הרשעת הנאשמים 1 ו-2, יש לבחון האם יש מקום לסטות לקולא בעניינם ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום. למול חומרת העבירות שביצעו הנאשמים, האינטרס הציבורי בהרתעה והצורך להעביר מסר מוחשי וברור כנגד מבצעי עבירות מסוג זה, יש לשקול את האינטרס האישי של הנאשמים ואת האינטרס הציבורי בשיקומם. לפיכך, קבע המחוקק את סמכותו של בית המשפט לסטות לקולא ממתחם הענישה ככל שמצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם. יחד עם זאת, יש להדגיש את עקרון ההלימה בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש ומידתו, זאת כעקרון הענישה המנחה. כך, גם במקום בו קיין סיכוי שיקום ממשי, אין בכך לבטל את שיקול ההלימה המוסיף "**לדור לצד שיקולי השיקום**" (ע"פ 671/19 דוד חיים אבוטבול נ' מדינת ישראל פסקה 11 (7.10.19)).

14. הנאשמים 1 ו-2, בני 30, נעדרי עבר פלילי. תחילה אתייחס לנאשם 2. לאחר ששרות המבחן ציין כי קיבל אחריות חלקית בלבד לביצוע העבירה והתקשה לבטא אמפטיה כלפי המתלוננים, נקבע כי במצבי דחק עלול הנאשם 2 לפעול בדרכים בלתי מווסתות. בנוסף, בניגוד להצהרתו שהשתמש בעבר בסמים וכיום נמנע מכך, מסר הנאשם 2 בדיקות שתן חלקיות אשר בשתיים מהן נמצאו שרידי סם. בנסיבות אלה, קשה לקבל את הערכת שרות המבחן בתסקיר המסכם כי לאור תפקידיו המשפחתיים והתעסוקתיים של הנאשם 2 קיים סיכון נמוך להישנות עבירה. מספר נתונים עומדים בסתירה לקביעת שרות המבחן כי הנאשם 2 אינו זקוק לטיפול וכן להערכה לגבי סיכון נמוך הנשקף מפניו: התנהלותו האלימה באירוע, אותה הסביר כקושי בוויסות כעסו לנוכח מוצאם של הקטינים בתקופת פינוגים במדינה; הקושי בביטוי אמפטיה למתלוננים אף כיום; התרשמות שרות המבחן מפעולה בדרכים בלתי מווסתות במצבי דחק; שימוש בסמים במהלך הקשר עם שרות המבחן; טענה חוזרת בפני שרות המבחן כי אינו משתמש בסמים זאת על אף התוצאות החיוביות. בהתחשב במכלול נתונים אלה, לא ניתן לקבוע כי הנאשם 2 השתקם או כי קיים, בשלב זה, סיכוי של ממש לשיקומו.

לעומתו, עבר הנאשם 1 הליך טיפולי מותאם. בתחילת הקשר עם שרות המבחן, אובחן הנאשם 1 כבעל מאפייני אישיות בלתי בשלים, המתקשה לווסת את דחפיו התוקפניים במצבי דחק ותסכול, והעריך רמת סיכון בינונית להתנהגות אלימה ומידת חומרה בינונית של תוצאות אותה אלימות. בעקבות כך, שולב הנאשם 1 במשך מספר חודשים בקבוצה טיפולית שנועדה לטפל בדפוסיו האלימים ושמר על הקשר עם שרות המבחן. לאור ההליך הטיפולי, המוטיבציה להמשיך בו וכן שמירת הנאשם 1 על מסגרת תעסוקתית, העריך שרות המבחן הפחתה במסוכנות הנאשם. עוד יש לציין את קבלת האחריות על המיוחס לו, את הבעת החרטה מצידו ואת העובדה שמאז האירוע לא נפתחו כנגדו תיקים חדשים. מכאן, ניתן לקבוע בעניינו כי קיים סיכוי של ממש לשיקומו. שבתי ובחנתי את נסיבותיו האישיות של הנאשם 1, את הערכת שרות המבחן ואת סיכויי שיקומו למול המעשים המיוחסים לו. חומרת המעשים במקרה זה, אופי האלימות הסתמית ברחובה של עיר, כיעורם המוסרי של המעשים תוך קריאות גזעניות כלפי הקטינים, והצורך הציבורי בהרתעת הרבים - כל אלה מבססים את משקלו של עקרון ההלימה כגובר במקרה זה על משקל שיקומו של הנאשם. לפיכך, אני מוצא כי יש מקום בהחלט לתת משקל לסיכויי שיקומו של הנאשם 1 אך זאת במסגרת מתחם הענישה שנקבע ולא מעבר לכך.

15. הנאשם 3, בן 29, לחובתו 4 הרשעות קודמות בעבירות אלימות, איומים, רכוש, סמים והפרת הוראה חוקית, שתיים מהן לאחר ביצוע העבירות במקרה זה. בעניינו של הנאשם 3 לא התבקש תסקיר שרות המבחן, שכן שהה בין כתלי הכלא במהלך ניהול ההליך, והשתחרר ממאסר ממושך כשבוע בטרם נשמעו טיעונים לעונש. אמנם, הנאשם 3 קיבל אחריות על מעשיו והודה בהם, אולם הרשעותיו הקודמות מעידות כי אין מדובר במעידה שאינה מאפיינת את אורחותיו. ב"כ הנאשם 3 טענה כי יש לגזור גזירה שווה בין כל הנאשמים, אולם עקרון אחידות הענישה הוא "**שיקול**

אחד במכלול השיקולים שיש לאזנם במטרה להגשים את תכלית הענישה. עיקרון אחדות הענישה אינו מחייב את בית המשפט לגזור עונשים לפי שוויון אריתמטי, מקום שנסיבות ושיקולים נוספים מטים את הכף לעבר הבחנה בין עונשים במקרים דומים זה לזה" (ע"פ 207/16 פלוני נ' מדינת ישראל (15.10.2017)).

במקרה זה, נסיבותיהם האישיות של הנאשמים שונות בתכלית ומחייבות קביעת ענישה שונה בגדרי מתחם הענישה: החל מהנאשם 1 אשר עבר הליך טיפולי בדפוסיו הבעייתיים, דרך הנאשם 2 אשר היה בקשר עם שרות המבחן אך לא עבר הליך טיפולי ואף התגלו בעיות שונות במסגרת הקשר עם שרות המבחן, ועד לנאשם 3 אשר בשונה מהנאשמים 1 ו-2 - אין זו הסתבכותו הראשונה או האחרונה עם החוק.

16. ב"כ המאשימה טען כי יש להורות על הפעלת מאסר על תנאי שהוטל על נאשם 3 במסגרת ת"פ 43972-07-11. גזר הדין באותו תיק ניתן ביום 3.09.14, והוטלו בו מאסר בפועל וכן מאסר מותנה שיחול מיום שחרורו של הנאשם 3. לבקשת ב"כ הנאשם, הורה בית המשפט על עיכוב ביצוע עונש המאסר לשם הגשת ערעור, אך לא קבע בהחלטתו כל ערבויות.

לאחר שנשמע הערעור במסגרת עפ"ג(ת"א) 18001-10-14, נקבע כי עונש המאסר בפועל יומר למאסר שירוצה בעבודות שרות, זאת בהחלטה מיום 2.12.15. הנאשם 3 ביצע את העבירה באירוע הנוכחי ביום 6.12.15, ובטרם החל בריצוי עבודות השרות.

בנסיבות כוללות אלה, כאשר תחילת תקופת המאסר המותנה נקבעה לסיום ריצוי המאסר, והמקרה אינו עומד באף אחת מהחלופות של תקופת תנאי סטטוטורית הקבועות בהוראת סעיף 52(ג) לחוק העונשין, המאסר המותנה אינו חל במקרה זה (בבחינת למעלה מהצורך, אפנה לע"פ 7510/00 במנוקלר נ' מדינת ישראל, פסקאות 11-12 בפסק דינה של כב' השופטת (כתוארה אז) ביניש, פ"ד נו(4) 258, 273-276 (2002); רע"פ 6378/13 דדכה נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (28.10.2013)).

17. לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות, תוך מתן משקל להודאת הנאשמים במיוחס להם, אני מוצא כי יש למקם את הנאשמים 1 ו-2 ברף נמוך של מתחם הענישה, ואילו את נאשם 3 באמצעו. בהתחשב בשוני בין הנאשמים 1 ו-2 במסגרת הקשר הטיפולי עם שרות המבחן, לרבות השימוש של הנאשם 2 בסמים ותגובתו לממצאים, כפי שפורט לעיל בהרחבה, אני מוצא כי יש להקל עם הנאשם 1 ביחס לעונש שיוטל על הנאשם 2.

לפיכך, החלטתי להטיל על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1:

א. מאסר למשך חודשיים אשר ירוצה בעבודות שירות, זאת בהתאם לחוות דעת

הממונה על עבודות השירות.

ב. מאסר למשך שישה חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירת אלימות מסוג פשע.

עמוד 10

ג. מאסר למשך שלושה חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים

מהיום עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי לכל אחד מהמתלוננים בסך 1,500 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.11.20.

נאשם 2:

א. מאסר למשך ארבעה חודשים אשר ירצה בעבודות שירות, זאת בהתאם

לחוות דעת הממונה על עבודות השירות.

ב. מאסר למשך שישה חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים

מהיום עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. מאסר למשך שלושה חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים

מהיום עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. פיצוי לכל אחד מהמתלוננים בסך 1,500 ₪. הפיצוי ישולם עד ליום 1.11.20.

לגבי הנאשם 3, יינתן גזר דין לאחר קבלת חוות דעת ממונה.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"א אלול תש"פ, 10 ספטמבר 2020, במעמד הצדדים.